

Parlamentul României
Senat

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 5009
IEȘIRE	
Zila	30 Iunie 2021

Expunere de Motive

Propunere legislativă privind protecția arborilor remarcabili

1. Motivul emiterii actului normativ

Conservarea și protejarea arborilor remarcabili sunt de o importanță vitală datorită funcțiilor multiple de natură socială și ecologică pe care le îndeplinesc acești arbori. La nivel European, în cadrul statelor membre, dar nu numai, legislația face referire la arborii remarcabili ca fiind acei copaci bătrâni (Republica Portugheză), veterani (Republica Federală Germană), antici (Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord), arbori cu o importanță desemnată (Regatul Spaniol), arbori de interes biologic (Belgia) sau arbori habitat (Georgia). Luând în considerare multitudinea formelor de protecție ale arborilor remarcabili existente pe plan internațional, dezvoltarea cadrului legislativ național este necesară. Nevoia de a crea un cadru legislativ specific adresat acestor tipuri de arbori este în prezent sprijinită de către Comisia Europeană prin poziția sa privind semnificația culturală patrimonială a arborilor, aceștia fiind cea mai amenințată formă a expresiei culturale.¹

2. Descrierea situației actuale

Spre deosebire de multe alte țări, România nu are până în momentul de față o lege special dedicată protecției arborilor remarcabili, deși potențialul este enorm.

¹ <https://rm.coe.int/090000168093e8b2>

Urgența unei astfel de legi se justifică din două perspective: (i) numărul arborilor bătrâni este în declin în toate regiunile României și în toate tipurile de ecosisteme; și (ii) în acest moment nu există o evidență asupra distribuției și statutului lor, cu toate că inițiative regionale și locale de inventariere există.² La nivel European, degradarea arborilor remarcabili și a celor de importanță culturală a fost identificată de către Comisia Europeană în cadrul raportului Naturopa încă din 2001 prin campania “Europa, o moștenire comună” (*Europe, a common heritage*), care accentua ritmul rapid al degradării acestor arbori.³

3. Schimbări preconizate

În acest context, prezentul act normativ va institui un mecanism de evidență și de protecție a acestor arbori. Actualmente, conform celui mai recent studiu efectuat pe teritoriul național, pot fi identificați aproximativ 5.000 de arbori care ar beneficia de acest statut. Este imperioasă reglementarea statutului acestora,⁴ consecința imediată a adoptării prezentului act normativ constând în determinarea clară a condițiilor în care acești arbori vor fi inventariați, marcați și tăiați și, în mod automat, salvagardarea arborilor existenți.

4. Impactul socio-economic al proiectului de act normativ:

Conform literaturii de specialitate, arborii remarcabili se identifică prin grosime și bătrânețe, aceștia fiind definiți pe baza circumferinței, luând în considerare, de asemenea, specia (taxonul) și regiunea biogeografică. Protecția instituită prin această inițiativă vizează o aplicare la nivel național întrucât arborii

² Tibor Hartel - Facultatea de Biologie și Geologie, Universitatea Babeș-Bolyai, Arborii Remarcabili din România, pag. 3, para. 4.

³ <https://rm.coe.int/090000168093e8b2>

⁴ Tibor Hartel - Facultatea de Biologie și Geologie, Universitatea Babeș-Bolyai, Arborii Remarcabili din România, pag. 3, para. 4.

remarcabili se regăesc pe întregul teritoriu, de la orașe la pășuni, chiar în parcuri sau șantiere vechi și păduri. Protecția conferită prin legea propusă facilitează integrarea acestor arbori în strategiile de planificare teritorială, silvice, agrare, peisagistice și de conservare a naturii, asigurând un management eficient al întregului domeniu.

Oriunde s-ar afla ei, arborii au valori socio-culturale, istorice sau ecologice, întrucât constituie structuri de bază în ecosisteme, oferind un habitat pentru numeroase organisme. În cadrul strategiei Europene pentru biodiversitate, Comisia Europeană reiterează faptul că arborii reprezintă un element semnificativ al culturii și al monumentelor europene.⁵ Totodată, valoarea culturală a arborilor la nivel mondial devine din ce în ce mai evidentă prin prisma importanței acestora pentru managementul silvic sustenabil: Acest aspect cultural a fost luat în considerare și în evaluarea de impact a Comisiei Europene, în Procesul Montreal, și de către indicatorii pan-Europeni ai Conferinței Europene a Miniștrilor responsabili pentru protecția pădurilor. Spre exemplu, unul dintre indicatorii pan-Europeni pe baza căruia se dezvoltă legislația silvică Europeană îl constituie Criteriul 5: *Întreținerea și îmbunătățirea corespunzătoare a funcțiilor de protecție în gestionarea silvică (Maintenance and Appropriate Enhancement of Protective Functions in Forest Management)* care ia în considerare numărul siturilor cu arbori cu valori culturale sau spirituale deosebite.⁶

Totodată, dintr-o perspectivă socială, arborii bătrâni sunt adesea apreciați ca elemente ale moștenirii culturale și istorice de către comunitățile locale. Arborii groși, remarcabili și bătrâni, din peisajele modificate de om, poartă des semnele

⁵https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12596-Protecting-biodiversity-nature-restoration-targets-under-EU-biodiversity-strategy/F1292383_en

⁶ 6.11 Cultural and spiritual values: Number of sites within forest and other wooded land designated as having cultural or spiritual values

intervențiilor umane din trecut fiind, considerați arbori modificați cultural. Arborii modificați cultural oferă informații valoroase despre gestionarea și utilizarea arborilor în trecut, care deseori nu pot fi regăsite în literatura de specialitate. Arborii bătrâni pot oferi informații valoroase despre mediul înconjurător și istoria peisajului, precum pășunatul pădurii, pulsuri de poluare sau variațiile climatice. Activitățile ecoturistice tind să devină tot mai importante, cu numeroase implicații de ordin economic și de mediu. Recent s-a demonstrat valoarea arborilor bătrâni în dezvoltarea cognitivă, emoțională și psihologică, contribuția lor fiind puternică și pe axă identitară, relațională și sentimentală.⁷

Din punct de vedere ecologic, arborii remarcabili sunt, prin caracteristicile lor, adevărate ecosisteme. Arborii bătrâni găzduiesc licheni, insecte și vertebrate (diferite specii de amfibieni, reptile, păsări și mamifere), o diversitate de gândaci prădători - dușmani naturali împotriva dăunătorilor - benefică în peisajele de producție agricolă. Datorită acestor caracteristici, arborii bătrâni sunt denumiți și „arbori habitat”.⁸

5. Impactul financiar

Prezenta propunere legislativă nu are impact asupra bugetului general consolidat.

6. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

Inițiativa legislativă presupune un nou proiect de act normativ – Legea privind protecția arborilor remarcabili care să răspundă unor nevoi identificate la nivelul societății și să adreseze reglementările lacunare privind protecția arborilor cu valoare

⁷ https://www.forestresearch.gov.uk/documents/1412/Cultural_value_woods_full_report_March2010.pdf

⁸ Tibor Hartel - Facultatea de Biologie și Geologie, Universitatea Babeș-Bolyai, Arborii Remarcabili din România, pag 3, para 1.

deosebită de pe teritoriul României. Prevederile incluse în prezentul proiect legiferează definiția arborilor remarcabili în cadrul Articolului 1, urmând ca Articolul 2, Articolul 3 și Articolul 4 să delimiteze cazurile și avizarea necesară tăierii și valorificării arborilor remarcabili. Inventarierea arborilor remarcabili și prevederile referitoare la autoritatea competentă sunt detaliate în Articolul 5, iar Articolul 6 este dedicat prevederilor sancționatorii.

Contextul legislativ în vigoare cuprinde prevederi precum cele ale OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice: „Art. 42 alin. (1) Bunurile patrimoniului natural, respectiv peșteri, depozite fosilifere, formațiuni geologice, mineralogice, arbori seculari ori reprezentativi izolați și altele asemenea, vor fi protejate prin stabilirea unor zone de protecție corespunzătoare ca întindere scopului de conservare a bunurilor naturale, conform prevederilor art. 8. În cadrul acestei prevederi, vidul legislativ își are baza în definiția sintagmelor “arbori seculari ori reprezentativi izolați” care nu înglobează varietatea arborilor remarcabili caracterizată prin indicatori biologici, fizici dar și prin tipul ecosistemului în care se află arborele.”

Prevederi referitoare la protecția arborilor se regăsesc și în cadrul Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, dar și în Ordinul nr. 1549/2008 privind aprobarea Normelor tehnice pentru elaborarea Registrului Local al spațiilor verzi emis de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor.

Este evident faptul că nu există un cadru unitar legislativ prin care acești arbori remarcabili sunt protejați în mod real, ci doar prevederi legislative cu privire la anumite categorii de arbori prezenți în diferite arii. Nevoia imperativă pentru demararea prezentului proiect de lege reiese, de asemenea, și din Strategia UE pentru Biodiversitate 2020 care prioritizează conservarea arborilor monumentali, a

pădurilor seculare și a peisajelor emblematice cu arbori la nivel comunitar.⁹ Astfel, scopul propunerii privind protecția arborilor remarcabili este de a conserva arborii, precum și de a armoniza contextul legislativ român cu jurisprudența și practicile europene.

7. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Inițiativa legislativă a fost propusă în urma discuțiilor și consultărilor purtate cu specialiștii Tibor Hartel și Arghiuș Viorel de la Universitatea Babeș-Bolyai, coordonatorii inițiativei Arborii Remarcabili din România <https://arboriremarcabili.ro/ro/despre-proiect/>, Florin Stoican și Laura Bouriaud.

Inițiatori:

Senator Aurel Oprinoiu

Deputat Diană Buzoianu

⁹https://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/biodiversity_2020/2020%20Biodiversity%20Factsheet_RO.pdf

Propunere legislativă privind protecția arborilor remarcabili

Inițiatori:

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	MOLNAR RADU-IULIAN	USR-PLUR	
2.	OPRIMOICĂ HAREL	USR-PLUR	
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			

Propunere legislativă privind protecția arborilor remarcabili

Inițiatori: OPRIMOIU AUREL
DIANA BUZĂȚANU

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	ZOB ALEXANDRU ROBERT	USR PLUS	
2.	BORDEI CRISTIAN	USR PLUS	
3.	POPESCU ION DRAGOS	USR PLUS	
4.	CRISTI BERETA	USR PLUS	
5.	NEGOI EUGEN REMUS	USR PLUS	
6.	RAOUL TRIFAN	USR PLUS	
7.	BODEA MARIUS	USR PLUS	
8.	SEBASTIAN CEDNIC	USR PLUS	

9.	RADU MIHAIZ	USR PLUS	
10.	VICOL COSTER	USR PLUS	
11.	COSMIH-MARIAH POTERAS	USR PLUS	
12.	DIANA-ANITA BUZOIANU	USR PLUS	
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

Propunere legislativă privind protecția arborilor remarcabili

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	Cristian Gabriel Seidler	USR PLUS	
2.	Silviu DEHELEAN	USR PLUS	
3.	Simina Tulbure	USR PLUS	
4.	Gheba Daniel Sorin	USR PLUS	
5.	APOSTOL ALIN GABRIEL	USR PLUS	
6.	TODOSIO BENIAMIN	USR PLUS	
7.	DRAGOS - CATAJIN TENITA	USR PLUS	
8.	Diana Stoica	USR PLUS	
9.	ADRIAN VEJETER	USR PLUS	
10.	HAVĂRNEANU FILIP	USR PLUS	

Propunere legislativă privind protecția arborilor remarcabili

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	Lozaș Ion Mariam	USR	
2.	Pașcu Laurențiu Nicolae	PNL	
3.	Bodca Mihai Alexandru	USR PLUS	
4.	Miftode Florin Andrei	USR PLUS	
5.	Radu Ciomina	USR +	
6.	CRISTIAN BRIAN	USR PLUS	
7.	BLAGA DANIEL-COARU	USR PLUS	
8.	⁴ Găvruta Dan-Mălina	USR PLUS	
9.	GIURGIU ADRIAN	USR PLUS	
10.	RIZEA CRISTINA-CAMELIA	USR PLUS	

**Lista susținătorilor Propunerii legislative - - Legea privind protecția arborilor
remarcabili**

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	BOTEZ MIHAI-CATALIN	USR PLUS	
2.	BĂLĂREȚU VIODEL	USR PLUS	
3.	CĂMPEA OANA ALEXANDRA	USR PLUS	
4.	RIZEA CRISTINA CAMELIA	USR PLUS	
5.	GIURGIU ADRIAN	USR PLUS	
6.	BULAI IULIAN	USR PLUS	
7.	OANA IDU	USR PLUS	
8.	NEAGU DENISA-ELENA	USR PLUS	
9.	ȘTEFAN IULIAN LORENA	USR PLUS	
10.	Răduanu Bogdan	USR PLUS	
11.	CRISTIAN GHICA	USR PLUS	
12.	ȘTEFAN IULIAN LORENA	USR PLUS	

13. Simona Ungureanu USR PLUS

Parlamentul României
Senat

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 5009
IEȘIRE	
Ziua 30	Luna 06 2021

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senatul

LEGE

privind protecția arborilor remarcabili

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

PREAMBUL

Arborii remarcabili sunt acei copaci bătrâni care prezintă interes din punct de vedere socio-economic și cultural, care pot fi determinați pe baza criteriilor distincte precum grosimea trunchiului.

Se impune salvagardarea arborilor remarcabili în contextul prezentei Strategiei Uniunii Europene pentru Biodiversitate, în temeiul căreia sunt prioritizați arborii monumentali, datorită structurii ecosistemice pe care o prezintă și a valorii acestora.

Necesitatea reglementării cadrului legal privitor la acești copaci reiese din faptul că, la nivel socio-cultural este de o importanță deosebită legătura formată între membrii unei comunități și arborii remarcabili, la nivel ecologic arborii bătrâni au multe caracteristici care cresc bogăția altor specii, iar la nivel economic aceștia au potențialul de a spori activitățile eco-turistice.

Art. 1

(1) În sensul prezentei legi, prin arbori remarcabili se înțelege arborii din fondul forestier național sau din afara acestuia, inclusiv din intravilanul localităților, care îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele caracteristici:

- a) o circumferință minimă a trunchiului, măsurată la 130 cm de sol, conform Anexei nr. 1;
- b) vârsta din amenajamentul silvic este de minim 150 de ani;
- c) prezintă o valoare cultural-istorică pentru zonă și comunitate, fiind legat de un eveniment istoric sau de o personalitate, de o întâmplare istorică sau de o legendă.

(2) Prevederile prezentei legi sunt obligatorii pentru proprietarii sau deținătorii cu orice titlu de păduri din fondul forestier național și pentru proprietarii și deținătorii cu orice titlu de vegetație forestieră din afara fondului forestier național, inclusiv din intravilanul localităților.

Art. 2

Tăierea arborilor remarcabili, definiți conform Art. 1, alin. (1), se face numai în condițiile prezentei legi.

Art. 3

Tăierea și valorificarea arborilor remarcabili, indiferent de proprietate, este permisă numai în următoarele cazuri:

- a) arborele remarcabil este complet uscat, cu excepția cazurilor în care extragerea lemnului mort este interzisă;
- b) arborele remarcabil este dezrădăcinat din cauze naturale, cu excepția cazurilor în care extragerea arborilor doborâți este interzisă;
- c) arborele remarcabil pune în pericol siguranța oamenilor și nu există altă modalitate de a reduce acest risc, în urma unei evaluări făcute de către autoritatea responsabilă.

Art. 4

(1) Marcarea pentru tăiere și tăierea arborilor remarcabili se face numai după evaluarea prealabilă și cu avizul structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

(2) Structurile teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură vor ține o evidență pe județ și localitate a arborilor remarcabili pentru care s-a solicitat aviz de marcarea, a celor pentru care s-a eliberat aviz de tăiere, precum și a motivației eliberării acestui aviz.

Art. 5

(1) Administratorii silvici au obligația inventarierii arborilor remarcabili cu ocazia întocmirii actelor de punere în valoare pentru exploatarea masei lemnoase din fondul forestier și din afara fondului forestier.

(2) Unitățile administrativ-teritoriale, prin structurile de administrare a spațiilor verzi, au obligația inventarierii arborilor remarcabili din intravilanul localităților.

(3) Persoanele fizice pot cere administratorilor silvici să inventarieze unul sau mai mulți arbori remarcabili neidentificați până la acel moment de către administratorii silvici. Cererea trebuie să conțină coordonatele geografice ale arborelui sau arborilor.

(4) Datele colectate în urma inventarierilor de la alin. (1), (2) și (3) se transmit structurilor teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură în termen de maxim 30 de zile de la realizarea lor.

(5) Autoritățile de la alin. (4) au obligația de a întocmi și actualiza permanent Catalogul arborilor remarcabili, document care conține datele colectate conform alin. (1), (2) și (3), disponibil publicului pe pagina web a instituției.

(6) Autoritățile de la alin. (4) încheie acorduri de colaborare cu entități din mediului academic și din societatea civilă reprezentată prin ONG-uri, la solicitarea acestora, pentru inventarierea arborilor remarcabili.

(7) Catalogul arborilor remarcabili trebuie să conțină cel puțin următoarele informații: județ, proprietar, administratorul silvic sau unitatea administrativ-teritorială care a completat registrul, unitate de producție și unitate amenajistică, dacă arborele remarcabil se află în fond forestier, specia, circumferința măsurată la 130 cm de sol, înălțimea, vârsta, descrierea principalelor caractere morfologice și cultural-istorice dacă e cazul, precum și dacă a fost emis un aviz de tăiere și motivația eliberării acestui aviz.

Art. 6

(1) Încălcarea art. 4 alin. (1) din prezenta lege constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională între 5.000 și 25.000 lei.

(2) Nerespectarea obligației prevăzute la art. 5 alin. (1), (2) și (4) de către administratorii silvici sau de către unitățile administrativ-teritoriale reprezintă contravenție și este sancționată cu o amendă cuprinsă între 5.000 și 15.000 de lei.

(3) Contravențiile sunt constatate de către structurile de control ale autorității publice centrale care răspund de silvicultură.

Anexa nr. 1 privind dimensiunile minime ale circumferinței trunchiului pentru încadrarea arborilor în categoria arborilor remarcabili

Denumire științifică	Denumire populară/vulgară	Circumferința minimă la 1.3 m de la sol
<i>Abies alba</i>	Brad	400
<i>Acer campestre</i>	Jugastru	250
<i>Acer platanoides</i>	Arțar	250
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Paltin de munte	350
<i>Acer tataricum</i>	Arțar tătarec	200
<i>Alnus glutinosa</i>	Arin negru	300
<i>Alnus incana</i>	Arin alb	200
<i>Betula pendula</i>	Mesteacăn	220
<i>Carpinus betulus</i>	Carpen	300
<i>Carpinus orientalis</i>	Cărpiniță	200
<i>Castanea sativa</i>	Castan comestibil	300

<i>Celtus australis</i>	Sâmbovină	250
<i>Corylus colurna</i>	Alun turcesc	200
<i>Fagus sylvatica</i>	Fag	350
<i>Fraxinus excelsior</i>	Frasin	400
<i>Fraxinus ornus</i>	Mojdrean	250
<i>Juglans regia</i>	Nuc	330
<i>Larix decidua</i>	Lariță/Larice/Zadă	300
<i>Malus sp.</i>	Măr pădureț/domestic	230
<i>Picea abies</i>	Molid	350
<i>Pinus sp.</i>	Pin (negru, silvestru, zâmbru)	250
<i>Populus tremula</i>	Plop tremurător	250
<i>Populus sp.</i>	Plop (negru, alb, hibrid)	500
<i>Prunus avium</i>	Cireș pădureț	250
<i>Prunus padus</i>	Mălin	200
<i>Pyrus sp.</i>	Păr pădureț/domestic	280

<i>Quercus cerris</i> , <i>Q. frainetto</i> , <i>Q. pedunculiflora</i>	Cer, Gârniță, Stejar brumăriu	300
<i>Quercus pubescens</i>	Stejar pufos	200
<i>Quercus robur</i> , <i>Q. petraea</i>	Stejar pedunculat, Gorun	450
<i>Salix caprea</i>	Salcie căprească	250
<i>Salix fragilis</i> , <i>S. alba</i>	Salcie plesnitoare, Salcie albă	450
<i>Sorbus domestica</i> , <i>S. torminalis</i>	Sorb/Scoruș	220
<i>Taxus baccata</i>	Tisă	250
<i>Tilia sp.</i>	Tei cu frunza mare, Tei pucios, Tei argintiu	400
<i>Ulmus sp.</i>	Ulm de munte, Ulm de câmp, Velniș/Vânj	300
<i>Arbori exotici, non-nativi</i>	n.a.	300

Dimensiunile minime vizează arborii cu un singur trunchi, nu și cei cu trunchiuri multiple care pornesc de la bază.

Această lege a fost adoptată de Senat, în ședința din _____, cu respectarea prevederilor art. 75 și 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului

Anca Dragu

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților, în ședința din _____, cu respectarea prevederilor art. 75 și 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților

Ludovic Orban